

d) určitý návrh, kterýmž žalovaný nárok žalobní buď úplně neb částečně uznává neb za zamítnutí jeho a za odsouzení žalobce ku náhradě nákladů jemu způsobených žádá.

e) prohlášení žalovaného o pravdivosti, správnosti a úplnosti skutečností děje žalobního, jakož i o přípustnosti průvodů žalobcem naznačených;

f) stručné, jasné a přehledné vylíčení skutečností vzniku žalobního nároku překážejících, neb jej ničících, neb okolností, které na čas nebo na vždy činí nárok žalobní bezúčinným a zároveň udání průvodů, jimiž tato tvrzení prokázána býti mají.

g) návrhy přípravné, aby soud ještě před ústním přelíčením učinil jistá opatření, na př. aby opatřil listiny, svědky předvolal, aby nařízeno bylo přípravné řízení atd.

Právnícké vývody a výklady, prohlášení o pravděpodobnosti neb věrohodnosti tvrzení žalobcových neb o průvodnosti nabízených důkazů, odpověď obsahovati nesmí (§ 78 nov. s. ř.)

Odpověď podati jest v tolika stejnopisech, aby všichni žalobci jimi podělení býti mohli, a kromě toho aby zbyl jeden stejnopis pro soudní spisy.

2. Vyřízení odpovědi.

Má-li odpověď formální vady, učiní soud potřebná opatření, aby vady ty odstraněny byly, po případě ji žalovanému vrátí a nařídí, aby ji do určité lhůty opravenou znovu podal (§ 85 nov. s. ř.). Je-li odpověď v čas podaná formálně správná, nařídí předseda senátu buď rok k ústnímu přelíčení, nebo předloží odpověď senátu, aby se tento usnesl, má-li býti nařízeno přípravné řízení čili nic (§§ 243 a 244 nov. s. ř.).

V řízení před soudy okresními nařídí soud o žalobě hned rok k ústnímu přelíčení, takže odpověď odpadá. Toliko výjimkou, jsou-li obě strany zastoupeny advokáty, může soud v rozepřích v § 245 č. 1 nov. s. ř. uvedených (rozepře účetní, o rozdělení jmění a pod.) žalovanému naříditi, aby odpověď podal. Leč, opomene-li tak žalovaný ve lhůtě jemu ustanovené učiniti, nestihnou jej účinky promeškání, nýbrž nejvýše povinnost k náhradě nákladů (§ 440, 442 nov. s. ř.).

Odstrčení (vyhostění policejní).

I. Vyhostění jest opatření mající za účel zachování veřejné bezpečnosti a ochranu naproti podezřelým osobám bez výkazu se potulujícím. Původ vyhostění spadá do dob dávných, kdy užíváno ho jako policejního opatření naproti osobám potřebného výkazu postrádajícím. Nejstarší předpis v tomto směru obsahuje patent ze dne 13. dubna 1724 císaře Karla VI. v Cod. Austr. IV. pag. 179. Rovněž Marie Terezie a Josef II. jakož i nástupci jejich podrobnými předpisy upravili tuto právní instituci. Jelikož však jednotlivá ustanovení rozptýlena byla v různých patentech a dv. dekretch a reskriptech (zejména sluší jmenovati d. dv. kanc. ze dne 30. dubna 1820 sb. zák. pol. sv. 48 č. 50., pak ohledně cikánů dv. reskript ze dne 8. dubna 1775 zák. Marie Terezie, sv. VII., str. 213 a d. dv. kanc. ze dne 31. března 1779 zák. Mar. Ter. 8 sv. str. 235), pociťována naléhavá potřeba revise všech těchto starších předpisů jakož i jednotného upravení tohoto důležitého opatření, zejména vzhledem k zásadám v zákl. zák. státních z r. 1867 v příčině volnosti stěhování vytčeným. Potřebě této vyhověl konečně platný nyní zákon hnanecský ze dne 27. července 1871 č. 88 ř. z., jenž rozeznáváje odstrčení a vyhostění v už. sm. slova upravil policejní vyhostění podstatně asi způsobem následujícím:

1. Podmět odstrčení vûbec: Tuzemci mohou býti odstrčení jenom v příslušnou svou domovskou obec, toliko cizinci mohou býti vypovězeni mimo obvod státu rakouského. Nedostává-li se podmínek zákonem předepsaných, nemůže tuzemec ze žádného místa nebo okresu těchto zemí z důvodů veřejného řádu nebo policejní bezpečnosti býti vypovězen (roz. říš. s. ze dne 22. října 1879 č. 192, 193). Jmenovitě lze užiti odstrčení proti

a) tulákům a jiným osobám práce se štítícím, kteří padají za obtíž veřejné dobročinnosti. Osoba, jež toliko o soukromou dobročinnost se uchází byť i opětovaně a způsobem dotíravým, z tohoto důvodu odstrčena býti nemůže, zejména nepotuluje-li se bez výkazu a určení (roz. říš. s. ze dne 20. ledna 1880 č. 207.);

β) dále proti osobám, které nemají ani určení ani výkazu, nemohouce se vykázati ani řádným důchodem ani dovolenou živností. Za osobu takovou nelze však pokládati již toho, kdo v každém okamžiku nemůže snad udati svou obec domovskou, jejíž zjištění mnohdy i odborným znalcům zákona značné obtíže působí, nýbrž stačí, může-li vykázati se způsobem takovým, že jeho příslušnost, bylo-li by třeba, bez odkladu by bylo možno zjistiti (roz. říš. s. ze dne 17. července 1879 č. 187);

γ) proti veřejným nevěstkám, jestliže neuposlechly úředního rozkazu, by odcestovaly;

δ) konečně proti těm, kdo propuštěni byli z trestní vazby nebo robotárny, ohrožují-li bezpečnost osoby nebo majetku.

2. Zásady:

a) Policejní vyhostění z jednoho nebo více míst spojené se zákazem vûbec nebo v určité době tamtéž se navraceti má místo toliko proti osobám shora naznačeným a dle ustanovení cit. zákona.

b) Má nastoupiti tehdy, když ohrožení veřejných zájmů, k jichž ochraně odstrčení sloužiti má, v první řadě pozůstává toliko pro ono místo, z něhož osoba dotčená má býti vzdálena.

c) Ze své domovské obce nemůže nikdo býti odstrčen nebo vyhostěn; nabytím domovského práva v tom kterém místě pozbývá vyhostění ve příčině téhož účinku.

d) Kromě toho cizinec, jehož pobyt v tuzemsku ohrožuje veřejný řád nebo bezpečnost, může býti vypovězen buď z celého obvodu zemí předlitavských aneb aspoň z některé části jeho.

3. Způsoby policejního vyhostění:

a) Toto provede se buď t. zv. úředním rozpisem pochodu (gebundene Marschroute) t. j. vyznačením cesty hnance dle určitých lhůt a stanic v nuceném listě průvodním nebo provede se vyhostění postrkem (Schub). Postrkem dopravovati sluší toliko osoby svrchu jmenované a to jen tenkrát, nelze-li rozpisem pochodu účelu odstrčení dosíci.

b) Postrk rozpadá se v postrk hlavní a částečný. Hlavní postrk odbývá se v určitých obdobích, kdy osoby, proti nimž během mezidobí na odstrčení bylo uznáno, společně se dopravují, kdežto při částečném (partikulárním) postrku dopravují se jednotlivci, kdykoli naskytne se toho potřeba. Vyhostění bez rozpisu pochodu provádí se dopravou mocí v průvodu stráže (postrk).

III. Řízení a příslušnost:

1. Odstrčení rozpisem pochodu nebo postrkem může provedeno býti toliko na základě právoplatného nálezu příslušného úřadu Před

každým takovým nálezem budiž prve stanovena příslušnost a zákonný důvod odstrčení nebo vyhostění a budiž o tom zpráva podána zemskému výboru oné země, kde dotyčná osoba má právo domovské.

2. Nálezy na odstrčení nebo vyhostění jako hnanecké úřady vynášejí:

a) policejní ředitelství a jich exponované orgány; kde těchto není
b) ony zeměpanské neb obecní úřady, jimž přísluší politická správa v první instanci.

c) Vynášení nálezů na odstrčení a vyhostění může cestou nařizovací býti svěřeno obecním úřadům i v místech, kde se nachází policejní ředitelství. Výkon odstrčení obstarávají obce, jež jsou ustanoveny za hnanecké stanice.

d) O stížnostech proti nálezům na odstrčení nebo vyhostění rozhoduje zemská vláda, proti jejímuž rozhodnutí další stížnost jest vyloučena. Stížnost proti nálezu na odstrčení dlužno podati ihned, proti nálezu na vyhostění do 3 dnů po jeho prohlášení: stížnost má účinek odkladací. Nález hnaneckého úřadu budiž zadržnému ohlášen; zní-li na osvobození jeho, budiž pak ihned propuštěn na svobodu.

e) Nález na odstrčení, jenž nabyl právní moci, budiž ihned vykonán.

f) Vyhostění, na něž nalezl soud trestní nebo z policejních důvodů úřad bezpečnosti, budiž vysloveno pro celý policejní obvod (rayon) (min. nař. ze dne 10. května 1852 č. 106 ř. z.).

IV. Trestní předpisy ohledně zakázaného návratu vztahují se netoliko k těm, kdo soudem dle trestního zákona byli vyhostěni, nýbrž i ke všem, jichž vyhostění nařizeno bylo z důvodu jakéhokoli příslušným úřadem policejním. Vyhostěnému buďtež ostatně zákaz návratu jakož i nepřiznivě následky jeho výslovně připamatovány. (Blíže viz v čl. »Vypovězení«.)

V. Spolupůsobení obecních úřadů:

Shledá-li obecní představený, že jest tu důvod k odstrčení nebo vyhostění některé osoby z obvodu obce, má o tomto důvodu a osobních poměrech dotčené osoby, jakož i o její zodpovědnosti vzhledem k okolnostem odstrčení odůvodňujícím sepsati protokol (konstitut), osobu tu, je-li toho třeba, ve vazbu vzíti, a není-li sám k vynesení nálezu příslušným, tento protokol s přílohami hnaneckému úřadu k rozhodnutí předložiti a to nejdéle ve 24 hodinách po zadržení nebo uvěznění dotčené osoby.

2. Obce, jež ustanoveny jsou za hnanecké stanice, jsou povinny obstarati úkony jim v té příčině přikázané. Obec tato má pro každého, kdo má býti odstrčen, vyhotoviti průvodní list s podrobným vyznačením rozpisu pochodu nebo pas hnanecký. Tyto listiny buďtež po příchodu odstrčeného na určené místo zaslány onomu úřadu, jenž nález na odstrčení vynesl.

3. Každá obec, v níž se nalezá hnanecká stanice, jest povinna přichozí hnance převzítí, je do nejbližší hnanecké stanice resp. do obce domovské způsobem předepsaným dopravití a o bezpečný průvod hnanců, o opatření jich a přiměřené ubytování a střežení pečovati.

4. Jestliže by hnanec uprchl, budiž ihned veřejný organ bezpečnostní vyslán k jeho stíhání.

5. Obec, v níž jest stanice hnanecká, jest též povinna nahraditi výlohy způsobené tím, že odepřela převzetí hnance (roz. ze dne 21. června 1879 č. 519).

VI. Ustanovení zvláštní:

1. Odstrčení má se díti cestou nejkratší, vždy však jen po veřejných silnicích, nikoli po cestách postranních a stezkách (pěšinách). Zdali hnanec dále dopravován býti má pěšky či povozem, rozhodne úřad hnanecský nález vydavší slyšev prve lékaře. Z pravidla děje se doprava jednotlivých hnanců pěšky.

2. Hnanci buďtež dopravováni toliko za dne (a po veřejných silnicích s vyloučením všech cest postranních a pěšin). Svoje zavazadla mají hnanci z pravidla nésti sami.

3. Se hnanci vůbec zacházeno budiž způsobem takovým, jenž nejméně výloh vyžaduje, vždy však vyhověno budiž požadavkům lidskosti. Ošacení a čištění hnance má se státi z pravidla toliko ve stanici, do které hnanec za účelem postrku byl dodán. Každý hnanec budiž opatřen nutným oděvem a obuví.

4. Hnanci, kteří by na cestě onemocněli, buďtež lékařem ohledáni a nemohli-li by dále býti dopravováni, buďtež v lékařském ošetřování ponecháni. Hnanci na cestě přísluší strava v zemi obvyklá.

5. O veškerých výlohách způsobených střežením, opatřováním, ošacením a další dopravou hnance musí z pravidla býti složen účet.

6. Konečně jest dovoleno, jak výše bylo uvedeno, více osob, jež mají býti dopraveny buď do téhož místa nebo do více míst při téže silnici ležících, dopravovati společně a je v určených místech pak poměrně odevzdati a rozdělit.

7. Bez řádně vyhotoveného hnanecského pasu nesmí hnanecský komisař (obecní představený) nikoho jako hnance přijati, avšak s druhé strany nesmí přijetí býti odepřeno hnanci pasem takovým opatřenému.

8. Přibylý hnanec budiž úřadem odevzdán pod dozor příslušné jeho obce domovské, jež má jej k práci přidržovati a naznačiti mu cesty, jimiž by se mohl k řádnému životu navrátiti.

9. Útěk hnancův budiž ihned s připojením zanechaných průkazů oznámen, aby mohly býti učiněny kroky potřebné k jeho stíhání.

10. Ohledně zařízení hnanecských ústavů, opatření hnanců a krytí výloh pozůstávají ve většině korunních zemí předpisy zvláštní.

VII. Právní účinky odstrčení.

Jestliže by hnanec postrkem dopravovaný uprchl, nebo svémocně od vytčeného rozpisu pochodu se uchýlil, nucený pas odstranil nebo zatajil, nebo predepsané lhůty k cestě bez důležitých příčin nezachoval, budiž potrestán zavřením až do 8 dnů a dále dopraven budiž postrkem. Vynešení nálezu trestního přísluší politickému úřadu onoho místa, kde byl hnanec opětně dopaden.

VIII. Náklady odstrčení.

1. Výlohy způsobené ošetřováním hnance od okamžiku zadržení jeho až do výkonu nálezu jakož i výlohy spojené s ošetřováním zadržených osob, proti nimž nález hnanecský vydán nebyl, náleží k nákladům místní policie.

2. Náklad na zřízení, úpravu, vytápění a osvětlování místností hnanecských jakož i na udržování jich, pak na dozor nad hnanci a opatření záležitostí hnanecských má nésti obec, v níž se stanice hnanecská nalezá.

3. Zemskému zákonodárství jest vyhrazeno ustanoviti, zdali a pokud má místo ve příčině těchto výloh náhrada z prostředků konkurenčních, okresních nebo zemských.

4. Obvod hnanecké stanice příslušným úřadem na některé dráze ustanovené vztahuje se též na nádraží a jsou tudíž obce povinny nésti náklad na záležitosti hnanecké, jež v tomto obvodu mají býti opatřeny, samy bez nároku na náhradu z fondu zemského (roz. říš. s. ze dne 23. ledna 1878 č. 146).

5. Náklad na opatření hnance od zadržení jeho za účelem odstrčení až do výkonu nálezu náleží rovněž k výlohám místní policie, a má jej tudíž nahraditi obec, v níž osoba dotýčná byla zadržena, byť i uchopena byla v obci jiné, pokud jen za účelem trestního řízení byla dodána k soudu v obvodu prvější obce se nacházejícímu (roz. ze dne 15. března 1879 č. 449, 450).

6. Všechny ostatní výlohy odstrčení, zejména náklad na lékařské ohledání, ošetřování, čištění a ošacení hnanců, pak na dopravu jich a průvod jakož i případné udělení nutné podpory těm, kdo nuceným pasem jsou opatřeni, pokud se v jednotlivých zemích vyskytují, mají býti uhrazeny především ze zemských fondů těchto zemí. Povinnost k náhradě těchto výloh řídí se dle příslušnosti hnance do některé obce té které země, pročež musí býti pečlivě vyšetřeny všechny momenty sloužící ke zjištění práva domovského. Výsledek tohoto šetření budiž pak příslušnému zemskému výboru oznámen. Náklad na hnance k placení nezpůsobilé budiž zemskému fondu jich domovské země potud nahrazen, pokud byl vynaložen ve smyslu předpisů zákonných. Zemský fond má též nahraditi výlohy jinou zemí v příčině jeho příslušníků zapravené, jež způsobeny byly tím, že úřad žádné z těchto dvou zemí nenáležející omylem nesprávně hnancům cestu vykázal (roz. říš. s. ze dne 9. července 1874 č. 59).

7. Každá obec ručí za výlohy, jež vznikly z toho, že neučinila zadost své povinnosti ve příčině odstrčení jí zákonem uložené.

8. Výlohy spojené s opětným dodáním uprchlého hnance nese ona obec, jejímž orgánům lze útěk jeho za vinu přičítati.

IX. Z á k o n o d á r s t v í z e m s k é .

Zemské zákony obsahují ustanovení o příslušnosti ve věcech hnaneckých, o rozdělení hnaneckých stanic a okresů konkurenčních, hlavně však o náhradě výloh. V těchto zemských zákonech vytčena jest zásada, že výlohy režijní jakož i ostatní náklad na odstrčení zejména na lékařské ošetřování, opatření a ošacení hnanců, na dopravu a průvod jich, jež zemský fond zapravil, mají tomuto jako posud nahrazeny býti hnancem k placení způsobilým zcela, domovskými obcemi hnanců nemajetných pak aspoň z části.

1. Království České.

V Čechách dle zákona ze dne 15. ledna 1873 č. 3 z. z. přísluší obcím, v nichž se nalézají hnanecké stanice, na výlohy v § 14 zák. ze dne 27. července 1871 č. 88 ř. z. vyznačené na zřízení, vytápění, úpravu místností, dozor na hnance a opatření prací kancelářských ze zemského fondu náhrada paušálním obnosem 20 kr. r. m. za každého hnance bez ohledu na dobu pobytu jeho ve stanici hnanecké. Domovské obce hnanců k placení nezpůsobilých mají zemskému fondu nahraditi $\frac{1}{5}$ hnaneckých výloh.

2. Markrabství Moravské.

Na Moravě (zák. ze dne 26. prosince 1872 č. 1 z. z. z r. 1873) poskytuje se ze zemského fondu obcím, v nichž hnanecké stanice se nalézají, příspěvek na náklad na zřízení, úpravu, vytápění a osvětlování míst-

ností hnaneckých jakož i na udržování jich, pak na dozor na hnance a na opatření záležitostí hnaneckých; výši tohoto příspěvku ustanoví zemský výbor za schválení sněmu. Domovská obec hnancova na Moravě ležící má nahraditi $\frac{1}{5}$ výloh odstrčením zemskému fondu moravskému vzešlých potud, pokud náhrady těchto výloh nebylo dosaženo ze jmění hnancova.

3. Vévodství Slezské.

Ve Slezsku (zák. ze dne 8. ledna 1873 č. 3 z. z.) úřední obvod, v němž vynášení hnaneckých nálezů přísluší obci, v níž se nachází hnanecká stanice, stanoven zemskou vládou ve srozumění se zemským výborem. Pátou částí výloh hnaneckých hnanců, kteří sami platiti nemohou, nahradí zemskému a domestikálnímu fondu jich obec domovská. Nař. zemského praesidia pro Slezsko ze dne 26. února 1882 č. 663 č. 14 z. z. byla vydána instrukce za účelem obmezení přílišného vzrůstu výloh hnaneckých.

4. Ostatní země korunní.

Podobně i v ostatních zemích předlitavských vydány zemské zákony hnanecké podstatně na týchž základech spočívající a to: v Dolních Rakousích zák. ze dne 15. prosince 1871 č. 43 z. z., v Rakousích Horních zák. ze dne 28. ledna 1873 č. 15 z. z., v Haliči zák. ze dne 15. listopadu 1874 č. 45 z. z. (domovská obec při prvním odstrčení nahrazuje $\frac{1}{5}$, při opětovaném odstrčení téhož hnance $\frac{1}{3}$ hnaneckých výloh zemskému fondu), v Bukovině zák. ze dne 14. ledna 1873 č. 6 z. z., v Solnohradech zák. ze dne 7. prosince 1869 č. 38 z. z., v Korutanech zák. ze dne 11. února 1874 č. 3 z. z., ve Štýrsku zák. ze dne 15. prosince 1871 č. 1. z. z. z r. 1872, v Krajině zák. ze dne 9. května 1873 č. 18 z. z., v Tyrolích zák. ze dne 5. února 1872 č. 11 z. z., ve Vorarlbersku zák. ze dne 9. ledna 1873 č. 9 z. z., v Dalmacii zák. ze dne 8. ledna 1873 č. 3 z. z., v Přímoří zák. ze dne 15. března 1873 č. 16 z. z.

X. Ohledně hnaneckých výloh ve příčině cizinců zůstaly v platnosti předpisy a nařízení posavadní. Jestliže státní smlouvou zaručeno na základě reciprocity bezplatné odstrčení nebo neposkytne-li cizí stát náhradu hnaneckých výloh nebo nelze-li zjistiti státní občanství nebo domovské právo hnancovo, nese hnanecké výlohy zemský fond té které země bez nároku na náhradu.

Italská a rakouská vláda sjednotily se v této příčině v ten smysl, že mezi Rakouskem a Itálií faktický posud stávající poměr reciprocity ve příčině bezplatného odstrčení i na dále má platiti, takže i příště náhrada výloh hnaneckých navzájem mezi Rakouskem a Itálií místa nemá (vyhl. zem. praes. Krajinského ze dne 30. května 1871 č. 16 z. z., vyhl. zem. vlády v Solnohradech ze dne 31. května 1871 č. 15 z. z. a výn. min. vn. ze dne 23. května 1871 č. 6095).

Náhrady nákladu vzešlého uvězněním odstrčeného ruského poddaného u okresního hejtmanství nelze od ruské vlády požadovati, jelikož tu jde o výlohy způsobené obstaráváním veřejné bezpečnosti ve vlastním území státním, jichž náhrady s úspěchem od cizí vlády vůbec žádati nelze (výn. min. vn. ze dne 13. ledna 1870 č. 19091). (Viz čl. Káznice, Tuláci, Stravovny.)

Odúmrť (právo kaducity).

I. Pojem.

Odúmrť jest právo příslušející z pravidla fisku a záležející v oprávnění majetkové předměty třetích osob (fysických anebo právnických) za